

ספר

בסוף נבחר

מחבר ומפיץ וממסחר • הביא לצורך הלל בן סחר • מלפלא חריף החסד והסלם סהר יאשיחו בן הגבור כבן ומעולה מרע בעשרים בכתבו ועטו כל יוסף פינטו זל ונהיה באמת אוהב כסף לא יסבע כסף באשר הוא מגדל בניו לתפית תשחי זהב במסכות כסף דבר דבור על אפניו • ויסת אל המדבר פניו • ואלו בסמכות דרוס' לכל חפזיהם בזמניהם ובחפזיהם • ועליהם מסוף מלות לגלות וסמכות בסיוות ככחות את הכל עשה יפה בעתו • תהי סליחה מסכורתו :

ודעם ויהנה בטיח מרחץ כפי כח האפמרי :

בויניציאה

מנת שפא לפק :

במנות הערים המשלס ומכבדים פייטרו ולורניצו בראגאדיני בבית יוואני קאיון :

IN VENETIA. 1621.
Appresso gli Illustrif. Sig. Pietro e Lorenzo Brag.

דרוש ראשון לשבת הגדול

צמ

למנוחה ופרישות הוא משה ואהרן ודוד הוא הקטן הוא
 יחזקיהו הוא עובד עלה מבבל ויש לרקוד מה באלו לחפש שיש
 חמשה הוא לרעהו ולטובה... אמנם הכונה כי גם את זה
 לעומת זה עשה האל ומרוד הרשע שהמרד העול על יוסבו
 וימרוד בהנה עמד כנגדו אברהם שהקריח... שמו של הקב"ה
 וכנגד עשו הרשע שכתב בו ויבא הראשון ארמוני עמר הד
 הוא הקטן שנאמר בו והוא ארמוני עם יפה עינים וכנגד רתן
 ואברהם עמו משה ואהרן בברקתם וכנגד אחז הרשע שאחז
 בתיבסויות ומרדנות עמד חזקיהו ויהיה מדבין תורה ולא
 היה תימן ותימקת בזמנו שלא היו בקיאים בטומאה וטהרה
 וכנגד אחשוורוש שביטל בכין בה עמד עזרה שבגה בה וקרוב
 לזה פי הרב מה"ר אלפיך ז"ל ולמרנו שררכו של הבה לבראת
 הרפואה מתוך המכה כדי לקיים וממכותך ארפאך מהמכה
 עמה מכות הרפואה כמו שהיה בענין המשכן שרטנו חלכי
 אעלה ארובה לך ממכותיך ארפאך וכן דרשו אלה פקודי עבד
 לתקן אלה אלהיך יש כמעשה הממסך רכתיב ציה אלה פקודי
 הממסך וכזה יש לדרוש הפסוקים שפרסיה והחבתי בדרוש
 הקודם ע"פ

במדרש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
 נפלאות אראנו כח שלח הרמיות
 לאבות כתיב נרא תחלות עושת פלא ונסים וגבורות
 שאני עתיד לעשות עם חבנני כתיב אראנו נפלאות וכן
 הוא אושר לעושה נפלאות גדולות לברוא אושר ברוך ה'
 אלהי ישראל עושת נפלאות לברוא עבלת

אמונה אומן שעמיר הבה לבאול אחמו גאול שלימה
 ואסף נדחי ישראל כימי צאתנו מארץ מצרים
 אשר גאלנו ביד חזקה באותות ובמופתים וברחמים גדולים
 יגא אותנו וישוב בניס לבבול אם יהיו בידים זכות ומעשיו טובי
 ימהר יחיש מפלט לנו ואם לא זכו בעתה תכמה כמו שא"ל הכי
 אמי ה' בעתה אחישל לא זכו בעתה זכו אחישה... כי שאל כל
 ליימים ראסונים אשר יבאנו ממזרים שלא היו בידים זכו ומעשיו
 טובים לבאול כמשאול על פסוק כששנה בן החנוני מה ששנה
 זו כשהיא נקונה בן החנוני היא קשה לבעלה להלקט כך הית'
 קשה באולתן של ישראל מיר מזרים לפי שהיו בני מקרב בניו מה
 לו עובדי ע"ז אף לו עובדי ע"ז וכו' וכשהגיע הקץ לא עכב הבה
 את באולתן והוציאה את דקותיני ששפה שעתידין ישראל לקבל
 את התורה ולא פנה א טאאתם וכן אמרו חז"ל שאמ' משה לפני
 הבה מה זכות יש ביר ישראל שאוביאים ממזרי ואמ' לו בהאיך
 את העם הזה ממזרים תעבדת את האלהים על ההר הזה
 דהיינו קבלת התורה שהם עתידין לקבל וכשם שהגינה זכות
 קבלת התורה בבאולת מזרים אע"פ שלא היו ישראל זכאים
 במעשיהם כיון העל שארית עמו לקץ הימי אע"פ שאין בידם
 מעשיו בשביל זכות התורה שקבלו עליה במעמד הר סיני וברקת'
 עמד לער שלא פרקו מעליה עול תור כי גם אחמו בעברותינו
 לא עזבו את ה' ובתורתו חפץ לבנו... ובהכח לבחור מאמר
 חז"ל בשמות רבה חז"ל ויחמ' משה א האלים מהו שאמ' לו כי אנכי
 שלחתיך אמרו רז"ל סימן לבאולה הראשונה שבאנכי ירדו ישראל
 למזרים עכ' אנכי ארר עמך מזרמיה ובאנכי אני מעלה אתכם

נסמן לבאולה אחרונה שבאנכי הם מתרפחין והם עתידים
 לבאול שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא... ויחזי
 לרקוד שתפסו חזל בפסוק ויחמד משה אל האלהים וילא דרשו
 בו כלום ודרשו דרשתם בפסוק ויחמד כי אהיה עמך וזה לך
 האות כי אנכי שלחתיך מהו כי אנכי שלחתיך וכן סבן א"ה
 להם לפתוח בפסוק זה לדרוש דרשתם יולמה פתחו בפסוק ויחמ'
 משה שאין בו דרשה... ועוד קשה מה זו שאלה ששאלו מהו כל
 אנכי שלחתיך דיל קרי בגרב הוא... ועוד קשה דרשתם סימני
 אלו למה הזכרתי... ועוד קשה מה סימניאל שנתן שבאנכי עבד
 פי מה כפיקותא יש אם כבאלו בלשון אנכי או בלשון אחר תבא
 הבאולה ותייה בכל לשון ועוד קשה היכן נרמזו בפסוק המיל
 באולת גאולת מזרים לבאולה העתידה וכן יש לרקוד מה שאמ'
 בבאולה העתידה ובאנכי הם מתרפחין ועתיד לבאול כי רשעה
 זו מה טובה ומה ענינה... ונראה לעד דרז"ל אדון לטעמייהו
 שדרשו פסוק ויחמד משה אל האלהים מי אנכי כי אלך א פריעה
 שאמ' משה לפני הבה כעירד יעקב למזרים כך הבטחת אותך
 אלפי ארר עמך מזרמיה ואנכי אלעך גם עלה ולא אני הוא
 שאמרת ואנכי אלעך... וכפי זה הוקשה לרז"ל פי מה תשובה
 האמ' הבה כי אהיה עמך כעירד יעקב ויחמד משה אל האלהים
 עתידת עתידה הבטוח ואנכי אלעך ואם יעלם משה לא נתקיים
 אנכי אלעך אע"פ שהיה הקב"ה עמו לפי שלא היתה ההבטחה
 עתידה על ידו אחר ועי' הבה ולכך תפסו חזל מפסוק ויחמד משה
 כלומר כפי הדברים שאמרו שאמ' משה לפני ה' הבה מה זו
 תשובה שהשיבו זה לך האות כי אנכי שלחתיך ותימקת סהיה
 סימן וחות אמת אבל מה שהבטוח הקב"ה ואמ' ואנכי אלעך
 גם עלה אינו מתקיים... ולבאול בלאור הענין דרדקו עמד
 בשמך מהו כי אנכי שלחתיך שאם כפשוטו הלל זה לך האות
 כי שלחתיך או כי אני שלחתיך לזה אמרו רז"ל סימן לבאולה
 הראשונה וכו' ויחמדו פירוש מחזק בפסוק ואנכי אלעך גם
 עלה שלא היתה כוונתו יתברך לומר לו אנכי בעמך אלעך
 ולא על ידו אחר אלא הכונה ברבוי הקדוש ברוך הוא למסור
 לו סימני לבאולה הראשונה והאחרונה וזהו שאמרו לו אנכי
 ארר עמך פירוש במלת אנכי אררתיך למזרים ובמלת אנכי
 אלעך... וכן מצינו בענין כעירד למזרים בגלה הקב"ה ליעקב
 ויחמד אלהים לישראל במראות הלילה אנכי האל אלהיך
 הרצו שבאנכי ירדו למזרים וגם כשרצה להעלותם ולבאול אותם
 בגלה למטה בסנה בלשון אנכי ואמרו לו אנכי אלהיך וזהו
 אנכי ארר עמך מזרמיה ואנכי אלעך בלשון אנכי כעירד
 ובעליה... והנה משה מתחלה הבין את ידברים כפשוטן
 שאמר הקדוש ברוך הוא אנכי אלעך ולא על ידו שלחתיך
 מיאנכי כי אלך אל פריעה כי חזן אני אחמו אנכי שאמרת והשיבו
 הבה על מה שאמרת חושש מלכת לפני פריעה אל תירא וזו תחת
 כי אהיה עמך לפי שכבר הגיעה זמן הבאולה וזה לך האות
 והסימן כי במלת אנכי שלחתיך וכו' שהבטחתי אנכי אלעך
 גם עלה פירוש בלשון אנכי אלעך כן נבליתי עליך באותו לשון
 ואמרת לך אנכי אלהיך אביך ובה גילה הקב"ה למשה פירוש
 רביון שאמר אנכי אלעך והוא תשובה הגונה לרביון של משה
 ולמדו חז"ל גם כן שהבאולה האחרונה הוא בלשון אנכי מהא
 קרא דקאמר ואנכי אלעך גם עלה שגם זה הוא מיותר ומשפך
 היה לומר ואנכי אלעך עלה... אלא כחזן רמז לו אנכי אלעך
 בבאולה זו גם עלה בבאולה העתידה תהיה בלשון אנכי דכתי'
 הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא באופן שמתיהן שמת
 ועדיין... אני צריך לבאר מה כשתנה לשון זה של אנכי
 שמתיהן לסימן בשתי הבאולות ואפשר לעד טעמה
 הקדוש 3 17 ח נ

דרוש ראשון לשבת הגדול

במדרש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
 נפלאות אראנו כח שלח הרמיות
 לאבות כתיב נרא תחלות עושת פלא ונסים וגבורות
 שאני עתיד לעשות עם חבנני כתיב אראנו נפלאות וכן
 הוא אושר לעושה נפלאות גדולות לברוא אושר ברוך ה'
 אלהי ישראל עושת נפלאות לברוא עבלת

אמונה אומן שעמיר הבה לבאול אחמו גאול שלימה
 ואסף נדחי ישראל כימי צאתנו מארץ מצרים
 אשר גאלנו ביד חזקה באותות ובמופתים וברחמים גדולים
 יגא אותנו וישוב בניס לבבול אם יהיו בידים זכות ומעשיו טובי
 ימהר יחיש מפלט לנו ואם לא זכו בעתה תכמה כמו שא"ל הכי
 אמי ה' בעתה אחישל לא זכו בעתה זכו אחישה... כי שאל כל
 ליימים ראסונים אשר יבאנו ממזרים שלא היו בידים זכו ומעשיו
 טובים לבאול כמשאול על פסוק כששנה בן החנוני מה ששנה
 זו כשהיא נקונה בן החנוני היא קשה לבעלה להלקט כך הית'
 קשה באולתן של ישראל מיר מזרים לפי שהיו בני מקרב בניו מה
 לו עובדי ע"ז אף לו עובדי ע"ז וכו' וכשהגיע הקץ לא עכב הבה
 את באולתן והוציאה את דקותיני ששפה שעתידין ישראל לקבל
 את התורה ולא פנה א טאאתם וכן אמרו חז"ל שאמ' משה לפני
 הבה מה זכות יש ביר ישראל שאוביאים ממזרי ואמ' לו בהאיך
 את העם הזה ממזרים תעבדת את האלהים על ההר הזה
 דהיינו קבלת התורה שהם עתידין לקבל וכשם שהגינה זכות
 קבלת התורה בבאולת מזרים אע"פ שלא היו ישראל זכאים
 במעשיהם כיון העל שארית עמו לקץ הימי אע"פ שאין בידם
 מעשיו בשביל זכות התורה שקבלו עליה במעמד הר סיני וברקת'
 עמד לער שלא פרקו מעליה עול תור כי גם אחמו בעברותינו
 לא עזבו את ה' ובתורתו חפץ לבנו... ובהכח לבחור מאמר
 חז"ל בשמות רבה חז"ל ויחמ' משה א האלים מהו שאמ' לו כי אנכי
 שלחתיך אמרו רז"ל סימן לבאולה הראשונה שבאנכי ירדו ישראל
 למזרים עכ' אנכי ארר עמך מזרמיה ובאנכי אני מעלה אתכם

דרוש ראשון לשבת הגדול

הקדום בדרך האלוהים מראשית אחרית שאינם נבאלי ישראל
מתקדים כי הם בזאת התורה שלם עתירין לקבל וכמו שכתבנו
למעלה מחול מה שנסתה זו קשה וכו' כך גאולתן על ישראל
מתקדים קשה וכו' ואם כן זכות קבלת התורה שמתחלת באכזי
האלהיך הוא שעררה להם וזהו שאמר אכזי ארד עמך וזכות
קבלת אכזייה אעלך וגם עלה בגאולה אהרונה אם לא זכו
בזכות הגאולה בעתה תקמח זכות אכזייה שקיימו וקבלו
עליהם מחהבה והיא שתעמור להם לגאולם וזו באכזייה הם
מתקדים להם בגאולם כלומר אף על פי שלא היו בידם מעשי
ויהי' גאולתם מגילולי העבירות אפי' הרפאם בזכו אכזייה שלא
הפירו מעליהם וגם בעבודתם לא צדקו וזאת תורת ה' והם נבאלי
בזכותן זכות לעתיד וזו הנה אכזייה שולח להם את אליה הנביא
מבזכות אכזייה שקבלו עליהם את שולח את אליה והשיב לב
אבות וכו' ואם זכו אחיש מפלט גאולתם וכו' תימא תיכח
בעלייתן מהיתה בלשון אכזייה כדי לרמוז שבזכות אכזייה הם
נבאלים אבל בהיראתן למצור למה היתה גם בלשון אכזייה שאלו
לו אכזייה ארד עמך מצרמה וכתוב אכזייה האל אלהי אביך אל
תורה מדרה מצרמה כי מה ענין יס' ליריה וטעמו מצרים
שהיה בלשון אכזייה אפס זה יתבאר עם מה שביארתי
ברדיון ש' שמת טעם לגלות מצרים מוסר על רבוי חול' שלשה
מתקנת טובות נתן הקב"ה לישראל ענין וסורח תורה וארץ ישראל
יעולם הבא שרצה הקב"ה לתת התורה לישראל וכדי שיחזרו
לקבלה מארץ לכך הכנס תחת עול מצרים כדי שיבחרו
ברצון לקבל עול זה וליטות עבדיה תחת היותם עבדים
למצרים ומעתה לא יהיה עליהם עול תורה ומצות כמסא פבר
ועם הרחבותי בענין זה וביארתי עסקי הפרשה עין עם וכו'
מתיישב זה שאמר הקב"ה אכזייה ארד עמך מצרמה פיר' בפסוק
אכזייה ש' אכזייה עתיד ליתן לישראל וכדי שיקבלוהו מאהב ויחזקו
להשתעבד בעול התורה והמצות לכך ארד עמך מצרמה
ואם עבר גם לשיכתי עמך כדי שמתוך השעבוד שלם
והסורח תהיו מוכנים לקבל אחרי כך עול מלכות שמי' מאהבה
כי נח להם להיות עבדים להקב"ה מתינות עבדים לפרע ומצרים
היו שיעקב ירדתו היתה לתכלית קבלת אכזייה אלהיך וזאת
אכזייה ארד עמך וכו' ואכזייה אעלך ואם שרמז כאן בפסוק כי
אכזייה שלחתיך וסמך בהוציאת את העם הזה תעבדו וכו' לומר
הנה נתקיים הסיוע שמסרתי שבלשון אכזייה אעלך וכן אמרתי
למעשה אכזייה אלהי אביך גם בלשון זה של אכזייה תעבדו את
האלהי בהוציאת את העם מצרים שתקבלו את התורה ומלכות
שמים מאהבה הר' אכזייה אלהיך וכו' וכתבתי המאמר
הזה ויהי' נכון לפי דעתי ורצוני להקדימתי שעתיד הקב"ה
לגאול אותנו בגאולה שלימה אף על פי שלא יהיה לנו כי אם זכו'
התורה כמו שכתבנו למעלה באכזייה הם מתרפאין ונבאלין ולפי'
אל יתיישב האדם מן הרחמים בגלות המד והגמה הזה כי עוד
לא חלוה יסועה ורחמים במאמר הנביא מוכיח זאת אם יתמהמה
חכה לו כי בא יבא לא יאחר וסמך ליה הנה עתה לא יסרה
כפשו בו וכדיה באמתו יחיה פירם הראב"ע ז"ל שהסנוול לומר
מי משר' סיקם לנו מהאומן בגאול' העתיד יתיישב ח' והנה הוא
יורה שלא יסרה כפשו בו ויחך יראת אלהים בקרב לבו אבל
הכדיה שהוא יסר האל ביראתו הוא מאומן בהקב"ה שעתיד
לגאול אותנו בגאולה שלימה ובאמתו יחיה כי לא יסועה ה' את
עמו ואם אין כן מעשים יעשה גם בעבור כבוד שמו והאפישה
לו ימים כי יסועתן של ישראל הוא יסועתו של הנה כמו שדרשו
רז"ל בכמה מקומות והוא מה שאמר הנביא יסועה ואחרת ביום
ההוא אורך ה' כי אכפת בי יסועה אכזייה ונתקמתי הנה אל יסועתי

אבטח וכן הסנוכה לרמז שאל יתיישב אדם מן הגאולה מתוך
הגלות האריך הזה המד והגמהר אליו ואחרת ביום ההוא ימיני
הרעה והיסורין והגלות אורך ה' כי אכפת בי ויכרתם בגלג' הזה
למרחק חטאתי וחסר אל קיימי כל היום כי לא לעולם יריב ולא
לנצח יקמקו ועוד מעט יסוב אפך ותקמתי בגאולה שלימה ואם
אין בם מעשים ראויים לגאולה הנה אל יסועתי בו אבטח ולא
אפחד כי הסכנה בגלות היא עמו ויסועתו של הקב"ה היא
יסועתי וכו' וזאת היא בוטח ויחסם השלם במהרם אלמוטותם
ז"ל הנה פירש מה שאמר כי עזי וזמרת יהי ה' אפי' לי לטוע' שהסנוכ'
לומר יס' לי עז וזמרת להיות בטוח בלי פחד וראנה לפי פיה
ה' כלומר סס' יה עתיד להיות מלא בטח' הכמו שאל על פסוק כי
יד על כס' יה שנסכע הנה שאף המס' שלם ולא הכסא שלם עד
שיכרית זרעו של עמלק וזהו שאמר הכתוב האויב תמו טהור
זרעו של עמלק וערים נטות אז המס' שלם יה לעולם יס' וגם
הכסא שלם כגון למשפט כסא ויח' כן עז ומגדתי הוא המס'
יה עתיד להיות שלם כס' ה' הנה אפי' אפסר אלא בעצמו בקמה
בבוס והמשיג המיניו ומתוך כך כמסתב גם כן יסועתי ויהי לי
ליסוע' באופן שאף לנו להתיישב מהגאול' כי יס' תקו' לאחריתם
וכל הצרות הצרות על שכמיט הם לתכלית טוב כדי למרחק
חטאתנו שכן יצדקו במצרים שכל צרות היתה לתכלית יסועה
ורחמים וכו' וזהו אפי' מביאר מה שאמר הכתוב מי זאת עולה מן
המדבר מתרפקת על חדה תחת התפוח עוררתך שמה
חבלתך אמן שמה חבלה ילדתך טיט לרקדך ככל הענין שמה
חבלתך אמן ויהי שמה חבלה ילדתך אמנם כוונ' הכוונ' למד
שכל הצרות שהבה מביא על ישראל הם לתכלית טוב ויתבאר
עם מה שדרשו חכמים ז"ל בפסוק זה שהיו במת ישראל הולכות
אכל בעליהן ומתמות לכן חייק ומקיימת לכן בין שפטים וס'
ובצעת לירדתו היו הולכו תחת התפוח ויולדתם ונעמה להם
כס' והיו הולכות בגלגלים בקרקע ואחר ארבע או חצו' שמים
מכבדים ומכאים עדים עדים ונכאים לביתם ומכרי אביהם
וכו' וספר הכתוב שבחן של ישראל ואמר מי זאת עולה מן
המדבר כי יעל במד' וכל אומה שזכתה כאומה זאת שהיו
עליה מן המדבר ומכבדים אחר ארבע או חצו' שמים מתוך
הקרקע והיא היתה מתרפקת על חדה בתרעומת מרוב
קדמוה חבלי יולדה ותחת התפוח בתעורה בחבלים יאחזוה
ושמה חבלתך אמן כי זה ברם לה שבמי' לא היו עוד ונכלעו
בקרקע המדבר ויחילו לא עוררה חבלי יולדה בעורה במדבר
אלא בהיותה בתוך ביתה היו יולדה עמה לא נכלעו באופן
שאמר החבלים שאחזוהו בצעת הירדה חזרו ונאו' לה חבלים
אחרים לאמר לירדתה כשאתה נכלעו האולר האוצר ממעיה
בתוך הקרקע שמה חבלה על אשר ילדתך שותת היתה חפפה
בולדה בתוך מעיה ולא עכשו סילר' איתו ולא שפתו עוד ועל
הרבר הזה מתרפקת על חדה ומתרעמת וכל מעשי יתברך
היו לטובה כי אילו לא מלך במדבר ונכלעו בקרקע היו הורג'
אותם המצרים ועכשו ביכולו ואחר זמן באו עררי עררי לביתם
חיים וקיימים הרי שאותה ברה היתה לתכלית יסועה ורחמים
גדולים וכן פירש הרב כמוהר"ם אלמג' ז"ל הנה מה שאמ' אכתו'
כתפוח בעצי היער כן רודי בין הבנים בכלו חמדתי ויסבתי
ופירו מתוך לחי שהוא משל לטמי בני אדם שהולכים בדרך
אחר ובצדדים בחום היום יסבו האחר תחת גל עב מאלמי
הסרק והאחר תחת התפוח שכלו מועט והחמה קופחת עליו
בין כרי האילן ויחמר אדם לאחיו הלא תענה למה תהיה כאדם
בדהם להי' בדרס תחת אילן זה שכלו מועט הלא טוב לך שבת
בפנת אילני הסרק שכיף מרובה ופיה ויעשהו ויחמר לו אהיה
רואה

דרוש ראשון לשבת הנדוד

ק

הוא ראה אחת בהווה ואני רואה גם העתיד כי למחר אכל מקמי תפוחי הילין ואתה תתיבה מנגר באלני הפרק
 כך ישראל הם בעל הגלות כושבים תחת הקשות שהחמה
 קופחת עליהם בברות המיוגנסות בכל יום והאומות הם
 במשכמת מבטחים וגם במנוחות שאנסת ומזים את ישראל
 למר מה לבס קרובאן בעל הגלות הזה הרבון בן ואת מיכאלים
 אשכתפח בן שאר עמי היער כן דודי שהם ישראל בן שאר
 הבנים שהם האומות וכשהאומות מפתיים לישראל הם משיבים
 ואמרים: כללו של תפוחי אף על פי שיש בו חמה וזכות בחרות
 על שמתנו בו חמתי ויבתי לפי שאני רואה העתיד שפרו יהי
 מתוך לחמי כי הגאולה העתידה מהרה תבא ויהיה בה כמה
 ומה טובה כפולה ועכשיו נבא לביאור הפסוקים שבפרשת
 משכיום לרקרק שמכית שימי בדבור זה שאמר דברו אל כל
 ערת בני ישראל ולא אחר דברו אל בני ישראל וכן קשה
 מהקנה בנה לרבר אל כל ערת בני ישראל והוא לא רבר אל
 עם הזקנים ויקרא משה לכל זקני ישראל וברקק גם כן
 מאי לכל זקני שמספיק לומר לזקני ישראל ועוד לרקרק מה
 שאמר למצלה דברו אל כל ערת בני ישראל לאמר מאי לאמר
 לאחרים איכא כיון שהיא מרבר עם כל ערת בני ישראל ער
 קשה כפל פה לבית אבות שיה לבית ומה שאמר וזה לבס
 למשמרת דהילל והיא למשמרת ער ארבעה עשר ועוד קשה
 שיש הענין הזה שבגויי כתיב ולקחו מן הדם ונתנו על סתי
 המזוזת ועל המשקוף וכעזרם משה למעשה סיני הקדו ואמר
 והגעתם אל המשקוף ואל סתי המזוזת שהזכ המשקוף תחלה
 ואחר כך הסתי המזוזת ונראה כפי שיטת חז"ל שרשומה
 מה הקדים לקחתו של פסח לשחיטתו ארבעה ימים לפי שהיו
 ישראל משקפים בעצם במצרים כמו שאמר ויתערבו בגוים
 ולמדת מנעיהם והקנה היה רובה לגאול אותם שכבר הגיעה
 השבועה ולא היה להם שום זכות כדכתיב ואלעבו עלך וארדך
 והנה עתך עת דמים וכו' הגיעה השבועה שכבדתי לגאול את
 בני ולא את בדם ממות כרי סיני ולו נתן להם סתי מכות רם
 פסח ורם מילה ולא כך רבה הקנה לזכות את ישראל לטהרם
 ולהסירם מחוקות הגוים ולכך כזה אותם ויקחו איש מה לבית
 אבות כרי להוסיףם אל המצוות ויהיה להם לזכות ולכפרה
 לכפר על עץ שהיה בידם בהיותם זכאי את הזה שהיו עובדי
 איתו לשיניהם והכופר בעצם כאלו מורה בכל התור כולה ולזה
 כזה הקנה רברו אל כל ערת בני ישראל להיות עיקר גופי
 תורה תלו במצוה זו לכפור בעצם כי ברבר הזה הם מורו בכל
 התורה כולה ואח על ררך מה שאמר חז"ל בפרשת קחטם
 דסתיב רבר אל כל ערת בני ישראל למה נאמרה פרעה זו
 בהקלה ממנו שרוב גופי תורה תלוים בה כך נאמרה פרעה זו
 בהקלה לפי שהדאיתם בכל גופי תורה הוא תלוי במצוה זו מתוך
 שהם כופרים בעצם חס ויקחו איש מה לבית אבות לכפר על עץ
 שחטאו אבותם ולתקן אותם עון יקחו ועכשיו מה לבית אבות
 והיה לבס למשמרת שלא תפחתו מן המצוות שמה ירעו לבס
 כי הנה הזה הוא השומר אתכם מכל רע בזכות המצוות שברכס
 והיה לבס לעצמכם למשמרת למנוח כפסוקים ומה שצינה
 משה ממה שאמר לו הקנה רבת אל כל ערת בני ישראל והוא
 קרא אל הזקנים אפשר שראה משה שחביבין הזקנים ובישתי
 חכמה להטעים רבייהם אל ישראל כרי שיפרסו מהעץ ורבייה
 נסמעים ובכלל דברי הקנה שאמר דברו אל כל ערת בני ים
 יש במשע שהם ידברו עם הזקנים והם ילכו וירברו עם כל
 ישראל חס הבה רברו אל אל ערת בני ישראל לאמר רברו
 באופן שילכו לאמר משה זאת אל כל ערת בני ישראל ולכך

ויקרא משה לזקני ישראל • ובה מתבאר מה שאמר חז"ל
 משכיו ירכס מעט שים לרקרק אף יכויר שהזקנים אשר בחר
 ה' בהם הם עובדי עץ שבה להוסיףם מאכני וירכס מעט
 אמנם אפשר שכונתם משכו את בני ישראל והזאת אותם
 להפרשם ממשו שבירם ואף על פי שאמר משכיו ירכס
 מעט הכונה היא להיות שאשם על ישראל תלויה בראשם
 וזקניהם וכשם בידם שמין עץ הנה ליה כאלו היא בידם של
 הזקנים ובכונה זו אמר משכו ירכס מעט והכונה שימכו
 ברבים רכות לבני ישראל שיפריסו מעט שבירם • ואי
 שצפתי בענין דברו אל כל ערת בני ישראל נאמר דבר עם כל זקני
 יש שרקק משה בדברי הקנה שאמר דברו אל כל ערת בני
 ישראל שאם הרבון הוא עם כל בני ישראל מהו לאמר כי אף
 זולתם לאמר להם לכך הבין שהכונה היתה לומר דברו אל
 הזקנים שהם כל ערת בני ישראל כלומר מי שהם בללות כל
 העדה שהם הזקנים הם ילכו לאמר לבני ישראל חס ויקרא
 משה לכל זקני ישראל פירוש לאותם שרקקיהם כל מהם הזקנים
 הכוללים כל העדה • ובעל כבוד המנוח כתב בענין ולקחו מן
 הדם ונתנו על סתי המזוזת וכו' שהכונה שהקנה בענותותו
 חס על כבודו של משה ואהרן הכהנים ואמר שיקרא גאולתן
 של ישראל היא בזכות סתי המזוזת שהם משה ואהרן ואמר
 כך הזכיר המשקוף שהוא חסד אל המשקוף עליהם • וכשראו
 משה ואהרן כך שהזכיר אותם תחלה באו ונתנו כבוד לגאולתו
 יתוזהוירו את הסס בראשם ועשו עצמם טפלה ולזה סי' לומר
 והגעתם אל המשקוף תחלה שהוא חסד עלי • אמר ויקחו מן
 בעולות ואמר כך אל סתי המזוזת כנגד משה ואהרן ומכל מקום
 לא לקחו גאולה זו לעצמם אלא שחפזו עמהם זכות האבות שהם
 אגרות אוזב שהאגורה היא שלשה קלחים כנגד זכות אבות הם
 יפחך ויעקב ובזכות כך והגעתם אל המשקוף שמשקוף ה' ויתן
 עליכם ואל סתי המזוזת שהם משה ואהרן עכ"ל • ואתם לא
 תכאולו את מפתח ביתו ער בוקר ועבר הזכו כלומר מה שאני
 מורו אתכם שלא תכאולו מפתח הבית אימ מחמת פחד המצוות
 אלא לפי שיתן רשות למשחית לחבל ועברו לגנוף את מצרים
 וראה את הדם ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם • ושמתם
 את הדבר הזה לחך לך ולבניך ער עולם הכונה מה שכתבם
 בהקדמותי שישמור כל אדם בלבנו אמונה זו כי ככל אשר עשה
 אתנו במצרים כן יעשה עמנו כפללות פנאל' כימי באתך מארץ
 מצרים ארצם כפללות • ובה נבא לביאור המאמר שהעשו
 תחלה • יש לרקרק דמשמע לכאורה שרשקם הוא הפך
 הכתוב שאמר כימי באתך מארץ מצרים ארצם כפללות והם
 דרשו ארצנו מה שלא הראיתי לאבות • ועוד יראה מהיכן
 יבא לחזל דרשה זו שעתיד להראות לבנים מה שלא הראה
 לאבות • ואי משום דכתיב באבות טובה פלא דמשמע פלא
 אחר וגו' בנים נקט כפללות דמשמע כפללות הרבה הרע על
 כרחק אהיה כריך לומר שעשה פלא הוא פלא הרב שבמצרים
 לקח עמר מכות ועל הים חמשים מכות הרי שהיו שם כמה נסים
 ונפללות • ומה שאמר עשה פלא אף פיתונו פלא אחר ואם כן
 מאי אולמיה דהאי קרא ריקט ארצנו כפללות • ועוד קשה
 למה נכרעה הראיה האחרת וכן הוא אומר לעשה כפללות
 גדולות לבתי • ועוד דמשם אף ראה כלל דלכאורה אינה ענין
 לדרשקם שרשו ארצם כפללות לבנים מה שלא הראיתי לאבות •
 ועוד קשה מאי ואמר ברוך האלהי ישראל וכו' שזו היא קושיא
 שחזרה בגמרא לומר מאי ואמר • ונראה לעד שחזל
 הקטן בפסוק זה שאם הוא כפשוטו לומר שכימי באתך ממצרים
 הוזה עתיד להראות למ כפללות טובה בשנה כך הילל כפללות

מקו

דרוש ראשון לשבת הגדול

ימי באתך מארץ מצרים ארצם שהיא דמיון שנה בפלאות חבל עכשיו בקב הרמתך לא הזכיר טעם דבר אלא כימי באתך מארץ מצרים חרבתו ולא פירש באיזה ענין יהיו תמים ואחר כך אמר בפלאת בלא טעם סדר שארזה מקומו כי אם בתחלת הענין כמו שכתבתי היה ראוי לומר בפלאות ימי באתך ארצם לזה ברטו שכונת הכתוב להקים גאולה העתידה לגאולת מצרים בכחונת אחת ועל זה אמר כימי באתך מארץ מצרים ארצם והיינו בבחינת זמן הגאולה שבגאולו ממצרים בחרט טעם כן באיתו בדת ובאיתו זמן עמנו עתירים לגאול וכן אמר חז"ל במסך גאולו ובנין עתידתו לגאול חבל יש בחינה אחר לעתיד מה שלא היה בימי מצרים רהיטו נפלאות כי ברבר הזה ארצם מה שלא הרחיבו לאבות שביציאת מצרים כתיב עטפה פלא והוא בפלאות והענין יתבאר עם הכתוב האחר שהביא לעשה נפלאות גדולות לברו כי מצינו ביציאת מצרים עשה הבה נפלאות גדולות חבל לא היו עי הבה בלבד כי שלם מכות נעשו על ידי אהרן שהם סימן רבך וסימן בארבע נעשו על ידי משה ופירוש דבר מכת בכורות היו עי הבה ומכ השמים נעשית על ידי כולם כמבואר ברברי חז"ל ולמדנו מכאן שלא עשה הבה כל אותה מכות ונפלאות הוא לברו אלא מהם עי משה ומהם עי אהרן וכתיב עטפה פלא רהיטו בחינה אחת מהמכות עשה על ידו וכלל כל העשר מכות שהם כל הנפלאות נעשו עי הבה ועל ידי משה ועי אהרן חבל בגאולה העתידה כתיב ארצם נפלאות כלומר שכל הפלאו יהיו נעשות עי הבה לברו ולא על ידי אהרן וכן היה אמר משה נפלאות הכתוב כאן רוכה לומר שיעשה אותם הבה הוא לברו עמן כתיב לעשה נפלאות גדולות לצאת דממטע שהקבה יעשה הנפלאות הוא לברו וכן מה שאמר כאן ארצם נפלאות הוא פירוש נפלאות עי הקבה ואף זולתו והביא עור ראיה ואמר ברך ה' אלהי ישראל וכו' לפי שערך קשה שהפסוק על עטפה נפלאות גדולות לברו אינו מדבר בגאולה העתידה אלא מרבר במעשה בראשית עמן כתיב לעש השמים בתבונה לרוקע הארץ על המים וסמך ליה לעשה נפלאות גדולות לברו חבל בגאולה העתידה מנין שהקבה יעש נפלאות לברו עי עמנו ולא עי שליח כדי לדרוש כאן מרתיב ארצם נפלאות ארצם מה שלא הרחיבו לאבות לכן הביא הכתוב השלישי שאמר ברך ה' אלהי ישראל עטפה נפלאות לברו והתם מיידי בגאולה העתידה כרתיב למעלה לפני עימם יום שמו שהוא משיח צדקתן שיבא במהרה בימינו וגאולנו ועם מאמר ברך ה' אלהי ישראל עטפה נפלאות גדולות לברו ומכאן ראיה ברורה שבגאולה העתידה יהיו כל הנפלאות עי הקבה לברו וזהו ארצם נפלאות ארצם לבנים מה שלא הרחיבו לאבות בבחינה זו כי מקצת הנפלאות נעשו במצרים היו עי הקבה כרתיב עטפה פלא והוא עי משה ואהרן עור אשפר לומר שמקורם הוכיח מפסוק לעשה נפלאות גדולות לברו רכתיב לברו גבי נפלאות ובהוא קרא כתיב ארצם נפלאות ודיימין גזירה שנה סאילנו אמר נמי כאן ארצם נפלאות לברו והבי' פסוק אחר משה יע' לדמות רלא ילפינן מהתם גזיר' שנה כיון רכתיב הכא נפלאות ולא כתיב גדולות ואילו התם כתיב נפלאו גדולות לא ילפינן נפלאות מפלאות גדולות לזה הביא פסוק ברך ה' אלהי ישראל עטפה נפלאות לברו והרי כתוב כאן נפלאו וכתיב לברו אם כן בהוא קרא נמי רכתיב ארצם נפלאות הכוונ' לומר שיהיה הבה לברו נפלאות שנה או מפוטו על מקרא כמו שכתבנו אבל בבחינת הזמן שהי הגאולות שנות כי בנין נב' אלו בנין עתיד לגאול וכן דרשו חז"ל פסוק אמי ה' בעיתה אחיטפה כי באותה הלילה עטפה הבה תעשה במצרים באותה

הלילה עטפה הוא גאולם לעתיד וכמאית הגאולה בעתה שהיא בחרט טעם ואחיטפה מהרה: וזה לפי חז"ל במדרש רבה פרשת בא חל פרעה יהיה מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה מעשה עגלזרה עליהם הגזירה שהם לא עשו במצרים אלא מארצם ועשר שנים וביום שירדו למצרים בו ביום עלו ובני ציוס יבא יוסף מבית האבות לכן הלילה היו שמהם לכל ישראל עי ליל שמורים הוא לה וכו' מה ראה לומר ליל שמורים עבו עטפה גדולה לצדדיקים כעם שעשה הבה במצרים ובו הגיל לחכמה מישראל ועזריה וכו' משיח אלוהי ומתגדל וכו' אמר הבה הסימן הזה יהיה בירכם ביום עשייתו לכם תעושה ובאותה הלילה היו מרעים מאי גאולכם ואם לאו אל תאמינו שלא קרבה שאלמר אמי ה' בעתה אחיטפה ומורי כד' דקרק במאמר זה למה לא דרשו דרשה זו בפסוק ומושב בני ישראל אשר ישוב במצרי' תל' שנה שהוא קודם פסוק זה על יהי מקץ תל' שנה וכו' ועור קשה שבפסוק ומושב בני ישראל הוא קושיא הוי"ו לה שירדו לומר מעשה עגלזרה בן הכתרים לפי שכתו' עם אשר ישוב במצרי' וכיון שתייחד זה אינו עולה עם הרחא קושיא לרמזתן גם בפסוק מקץ תל' שנה וכן לררק מה שהאריכו חז"ל לומר שלא ישוב במצרים אלא ד' שנה וביום שירדו בו עלו כי מה שיכות יע לעשייתם אלו עם מה שדרשו קן זה מעשה עגלזרה גזירת ה' בכתרים ומאי נפקא לן אש' יבא יוסף מבית האבות או ביום אחר ואם הכוונה לומר שהלילה היו היה מיוחדת לבני נפלאות היה ראוי לומר ענין יוסף כשהזכיר אחר כך גאולת והכלת חכמה מישראל ועזריה ותייך רחל אזוי לטעמיה ספירטו בפסוק רב אליעזר והוא בלקוט שהגדיל ה' לפנות עימם ויבא את הקץ כפול ממים ולינות באופן שדרו כפול הם תל' שנה והוא פרט החשבון בעשה שירד יעקב למצרים כולרה יוכבד בן הזמון ובת קל' שנה היתה כסולרה את משה ומשה בן סמונים שנה בעומדת לפני פרעה מלך מצרים היו רח' שנה וכשתפלים ימים ולינות הם ת' שנה בא ומשוב מעשה שכלל משה ואפרים שהם זרעו של יעקב שנולדו ה' שנים במצרים קודם ירדתו של יעקב וכשתפלים ימים ולינות הם עשר שנים היו הם תל' שנה מעשה שהתחיל זרעו של יעקב להיות במצרי' עכ' ונהעשם שכלל הבה חשבון הימים והלינות הוא עם מה שאמר בגמ' פועל ההכנסה משל בעל הבית והזיזיה משלג סבאמר תורה השמש יאכפון ויבא יבא ארם לפעולו ולעבודתו ערי ערב וכמתם שהטעם אינו מחייב להשכים בבית היום אלא אחר זדית השמש יבא הארם לפעולו והזיזיה משלג פעול' במלאכה משתחשך ערי ערב ואמר ערי ערב לומר שער ועד בכלל שאמר סבכנס הערב עדין הוא עשה במלאכתו והמכרי' היו משתעבדים בישראל גם במקצת הלילה כמו סאילנו גבי שלמית בת דברי סבא המוגט והזיזיה! מביתו בעת קריאת הגבורה ולכן חשב להם הקבה הימים בפני עמנו וגם הלילו' שעשברו בהם שלא כדת הפועלי' העלה להם הבה חשבון בפני עמנו וכפל הימים והלינות לקץ החשבון מהו פי הכתוב שאמר ומושב בני ישראל ישובו במצרים תל' שנה והנה חז"ל בררבת פסוק ויהי מקץ הזמן רחוק שאף לדרוש אותה ררסה רבאמא התם מחקרק החבב' לפי שבאמר ומושב בני ישראל אפר' הם מכבי ית' גם המה כראובן אשמעון אבל כאן כתיב מקץ תל' שנה יבא כל בבאות הוכשתכלול החשבון של רח' אינו כי אם ת' שנה כי איך להביא עוד הקשים של משה ואפרים שכלל במצרים הם עשר קודם שירד יעקב לפי שהם לא עשו חל' רח' שנה כלומר הם כל בבאות ההנכרים בהבוק זה לא עשו אלא רח' שנה וכשתפלים יעלו לחשבון ת' שנה ותינת המטה ואפרים

דרוש ראשון לפרשת ויקרא

קא

מתגדלני ברכתיב אחי' ה' בעתה אחיטנה כלומר הגאול תהיה בעתה בסיסן בטענה שנגאלו אבותינו ממכרים אבל אם זכר ישראל אחיטנה לאותה טענה שבמדינה הראשונה בחרם כסף יהיו נגאלים ואם לא וכו' תהיה הגאולה בעתה בחרם כסף רכתיב כימי באתך מארץ מכרים ארצנו כפלאת * והנה ניתבארה הקדמתינו שיש לנו להאמין אמונה שלימה שמי טעמה נאום לחבותינו במכרים ונגאלנו הוא ינאל אותנו בגאולה העתיד ועל כן נתחייבנו להזכיר יציאת מכרים בכל יום כרכתיב למען תזכור את יום באתך מארץ מכרים כל ימי חיך : בלילא בלילך ואעז תס *

דרוש ראשון לפרשת ויקרא

מסכת מציעא פרק ששוכר את הפועלים אב' ליה רבי ירמיה לרבי זיורא סאי רב ר' יוחנן קטון וגרול שם הוא וערר חפשי מארנו אטולא ידעינן דקטון וגרול שם הוא אלא כל המקטין עצמו על דברי תורה בעיה נעשה גרול לעיב * וכל המשיב עצמו בעבר על דברי תורה נעשה חפשי לעיב : עב :

ההבנעה

והספלות הוא מורם משורשי עבודת הבוראיתברך כחומר התנא במסכת אבות הסתכל בג' דברים ואף אתה בא לידי פי' ר' יוחנן באתה ולחן אתה הולך ולפני מי אתה עתיר ליתן * וכן נחשבין לחן באתה מטיפה סרוחה וכו' והראשונים זל דקדקו במסדה * כפל החלוקות רתנא והדר מפרש וכך היה ראוי לומר הסתכל לחן באתה מטיפה סרוחה ולחן אתה הולך לקיום רימה ותולעה ולפני מי אתה עתיר ליתן דין וחשבון לפני ממה הקחם ברך הוא * והם בואח הכונה לומר מכריך האדם להביע ולהספיל עכמו כדי לפרשם מן העבירה אבל כשתדומק לידו ממה אם לבבו כן ירמה ויחשוב כי מה יזרק ילוד אמה ספיל מטיפה סרוחה ותקנות אמוס רימה הנה מעשה המצות יתבטלו בכך אבל אדרבה ברך האדם להחזיק את עצמו שאח חלק אלנה ממכל וכשתתחזקוה מעמי מהם במו שאמר דוד התלך עה חלקי ה' אמרתי לשמור דברך ירצה פני המדבר ואומר עצמי היא חלק אלנה ממכל וחלקי ה' ויאזה כונתי להתגדל בכך אלנה תכלית דברי שאמרתי הוא לשמור דברך כי מתוך שאחשבה לרעת זאת שאח חלק אלנה בגי מסתכל לעשות פרי כמו נטע ולרמות לשורשי להו' שומר כל מבויתו שאח * לנשאר קרומה חלק אלנה ממכל שתחטא או תמעול מעל ולזה חזר * ונגזף הסתכל בג' דברים ואף אתה בא לידי עביר דהיינו מה שהזכיר אחר כך מטיפה סרוחה וכו' * ונסים לך לידעולהיבין לחן באתה שהשמה שלך אלוה מלמעלה ולחן אתה עתיר לחווי גיליך אל המקום אשר ממנו תבבה כי הרחם תזכר אל האלהים אשר ותנה ולפני מי אתה עתיר ליתן דין וחשבון לפני הקדוש ברוך הוא נאחם לשלם סכר פשולתך * וכירעת ג' דברים לויבא האדם לקיום האזורה והמנוח והדר מפרש הג' דברים שזכרו אדם כדי להרחיק עצמו מהעבירה כמו שכתבנו כי מתוך ההכנעה והספלות שישפיל עצמו ויזכור אחריותו שתקנות אמוס רימה יתן בעפר שיהיו ש תקנה להנצל מחטאתו כי אז יבצע לבבו הערל וחרל מעוסיק ידיו מחטאתו אשר חטא וכללח לו ויאזה זוכה לחי העהב חם דוד התלך עה ה' מי יגור באהלך ומי ישכון בהר קדשיך וכו' יתלך תמיד וכו' כזכה שמינו וכו' * ועל דרך דקדקו דקדק הלל מי יגור באהלך ומי יסבן ולמה אמר

אשרים שיעלה חשבונם כשול תל סנה אהל שאר העבטים לא ויך הוא אומר מקץ תל סנה יכאול כל כבאות ה' * ועוד הכרח אחר שאף יקרא זה מדבר בכפל הימים והלילות משום רכתיב מקץ תל סנה בעצם היום הזה להורות שרקדק הכתוב עם נכום שכנסנו בו ביום יכאול ולא נתעכבו יותר והלא יותר היה ראוי לרקדק סלא ישבו יותר מתל סנה כמו שהיתה הגזירה כי גר יהיה זרעך ת' מאות שנה ואיך אפשר שבחשבון העורף על ת' סנה שהם כ' אל' ל' ענה לא רקדק וכו' ורקדק ביום וכטענה שכתבנו שבו ביום יכאול ולא נתעכבו שאמר בעצם היום הזה * אמר עור וכו' כיום יכאול וכו' הנה הכרח שלישי לדמות אותה הדרשה של פרחי רבי אליעזר שאינה נדרשת בפסוק * והיה מקץ ימיום רכתיב ביוסף והיה מקץ פנתים מלמד שביום זה יכא יוסף מבית החפזים ואם חשבון זה הוא בכפל הימים והלילות אף ללמוד גם זו לשי סכל יום של פסוק זה הוא חזי יום והסנה חזי סנה וימים רכתיב התם הם ימים שלימים ושנתים ימים הם שנים שלימים ומכל הכרחות אלנו אף לפרש אלא שהקץ הזה הוא נחשב מטעם שנגזרה גזירת בן הכתרים שהיה שלימים סנה קודם שכלל יוסף חם יהיה מקץ תל סנה שנגזרה הגזירה אמתם הגזירה לא חלה כי אם ת' סנה דהיינו אחר סנולר זרעו האומחר לו שהיא יוסף רכתיב כי גר יהיה זרעך ת' סנה ולא ישבו יותר ורקדק הקבה כי גם בלוחו יום שכנסנו שבו ביום יכאול * ונראת לי לרקדק עור במאמר זה מה שז' מה ראה למד ליל שמונים כי איך היה ראוי לומר לרעהק זל * וכן מהו זה שאמרנו בעה טענה להס' כלילתם שהוא גם עובר אבל לעתיד הלילה בעצמו יום וכו' כי מה ענין דרשה זו בפסוק זה * אמנם נר' לער דרשיקו חל מה שאמר הכתוב והיה מקץ כי כל יקום שזאמר והיה מטעם כרה והיה שמחה וכאן כתיב והיה מקץ יכאול כל כבאות ה' מארץ מכרים ואף כאן כרה כלל ליה אחר בעה * נעזה להס' גם כלילתם שהיה גם עובר כלל' לכך כתיב והיה מקץ ל' שז' ער בבחינת טבאולת וגם זה הוא עובר לפעתיק הם להשתעבר ואינה גאולה שלימה אבל לעת' לבא הלילה נעשה יום ולכך כתיב התם והיה אור הלככה כאור הזמנה כי והיה הוא לטון שמחה כיון שהיא גאולה שלימה שאף אחריה עבבור כלל ועכסו' הוקם להם מה ראה לומר ליל שמונה כיון שאור רורשים שבעיה נעשה הגם כלילה לפי שהוא גם עובר אבל לעתיד והיה ביום אף איך הוא אומר ליל שמונה לבני ישראל לזרחות שהרי כפי דרשה זו משמע פי' הכתוב שכלילה הזאת שנעשה גם תבת בכורות הוא שמונים לבני ים * שהם מכמים וממתיבי יועתה ונגאלתם באותה הלילה והנה גאולה העמיד' היא ביום ומה ראה לומר ליל שמונים לכך דרשו כוננת הכתוב שהיא לומר שכלילה הזאת יש בה תמיד שמירה והכלה לבני ים' הכריקים לזרחותם כגון חממה מיטאל ועזריה שכתבנו כלילה הזאת * עור נראה שהקטן מה ראה לומר ליל שמונים לפי שכתוב למעלה בעצם היום הזה יכאול כל כבאות ה' ואח' כך אומ' ליל שמונים הוא לה' ואלא היה ראוי לומר קודם ליל שמונים שכתבתי אותה הלילה מן החזיקין במכת בכורות ואח' יאמר והיה בעצם היום הזה יכאול כל כבאות ה' והוא ביום חממה עשר בסיסן לזה דרשו שאים מרבר על מכת בכורות שסמרו ישראל באותה הלילה כי זה היה קודם שיכאול ישראל מארץ מכרים * אלא מדבר בענין הגחלה שנתן הקב' לכהריקים כלילה הזה כעם טעמה במכרים ועכסו' העסקים כסדרן בעצם היום הזה יכאול כל כבאות ה' מארץ מכרים ואחר כך רבר על גאולת הכריקים בכל הזרות כגון חממה מיטאל ועזריה שיש להם גחלה ושמירה בכל לילה של שאר השנים * וכו' ליה ומסיח